

Finansdepartementet 6. februar 2013

Høringsnotat

**Forslag til endring av taushetspliktbestemmelsene i finansstilsynsloven,
sentralbankloven og folketrygdfondloven**

Finansdepartementet 6. februar 2013	1
Høringsnotat	1
1 Innledning.....	2
2 Forslag om at Norges Bank uten hinder av lovpålagt taushetsplikt skal kunne gi informasjon til Etikkrådet, departementet og enkelte internasjonale organisasjoner.....	4
2.1 Gjeldende rett	4
2.2 Finansdepartementets vurderinger og forslag.....	5
3 Forslag om utvidelse av Folketrygdfondets taushetsplikt om forretningsmessige forhold 6	
3.1 Gjeldende rett	6
3.2 Finansdepartementets vurderinger og forslag.....	6
4 Forslag om taushetsplikt for departementet og Etikkrådet når de mottar taushetsbelagte opplysninger fra Finanstilsynet, Norges Bank og Folketrygdfondet	7
4.1 Gjeldende rett	7
4.2 Finansdepartementets vurderinger og forslag.....	8
4.2.1 Finansdepartementets taushetsplikt.....	8
4.2.2 Etikkrådets taushetsplikt	10
5 Finanstilsynets adgang til å gi opplysninger til relevante tilsynsmyndigheter innen EU/EØS uten hinder av lovpålagt taushetsplikt	10
6 Ikrafttredelse og overgangsregler	11
7 Økonomiske og administrative konsekvenser	11
8 Utkast til lov om endringer i finanstilsynsloven, sentralbankloven og Folketrygdfondloven	11

1 Innledning

Finansdepartementet legger i dette høringsnotatet fram utkast til endringer av taushetspliktbestemmelsene i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finanstilsynsloven), lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) og lov 29. juni 2007 nr. 44 om Folketrygdfondet (folketrygdfondloven).

Offentleglova, lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd, gir allmennheten rett til innsyn i saksdokumenter, journaler og liknende register dersom ikke annet er fastsatt i eller med hjemmel i lov. Bestemmelser om unntak fra innsynsretten følger av offentliglova. Unntak gjelder blant annet for opplysninger som er underlagt taushetsplikt. Generelle taushetspliktbestemmelser følger av forvaltningsloven, lov 10.

februar 1967 nr. 00, mens særbehov for taushetsplikt på enkeltområder ivaretas i særlovgivningen.

Erfaringen med taushetspliktsbestemmelsene i finanstilsynsloven, sentralbankloven og folketrygdfondloven tilsier visse endringer og presiseringer i dem, blant annet for å ivareta hensynet til nødvendig informasjonsflyt mellom organene på området, slik at disse skal kunne løse sine oppgaver best mulig. Samtidig er det viktig med klare og oversiktlige regler om taushetsplikt.

Avsnitt 2 omhandler behovet for at Norges Bank kan utveksle fortrolig informasjon med Finansdepartementet og Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland (heretter Etikkrådet) uten hinder av den særskilte taushetsplikten som følger av sentralbankloven. Også behovet for at Norges Bank skal kunne gi taushetsbelagte opplysninger til enkelte internasjonale eller utenlandske organisasjoner eller organer er drøftet.

Avsnitt 3 tar opp spørsmålet om å utvide Folketrygdfondets taushetsplikt slik at regelverket skal hensynta bedre at selskapet driver forretningsmessig virksomhet.

For å ivareta hensynene bak den særskilte taushetsplikten som følger av sentralbankloven og finanstilsynsloven er det behov for å utvide Finansdepartementets taushetsplikt når departementet mottar opplysninger underlagt taushetsplikt i Norges Bank og Finanstilsynet. Det samme gjelder for Etikkrådet, når rådet mottar slike opplysninger fra Norges Bank, og for Finansdepartementet når departementet mottar opplysninger fra Folketrygdfondet, og opplysningene faller inn under den utvidede taushetsplikten som foreslås i dette høringsnotatet. Dette drøftes i avsnitt 4.

På bakgrunn av det nye tilsynssystemet på finansmarkedsområdet som er etablert i EU, og opprettelsen av nye tilsynsmyndigheter, drøftes i avsnitt 5 hvorvidt det er behov for lovendring som eksplisitt fastslår at Finanstilsynet uten hinder av lovpålagt taushetsplikt kan utveksle opplysninger med disse myndighetsorganene.

Finansdepartementet legger i dette høringsnotatet fram forslag om endringer i finanstilsynsloven § 7, sentralbankloven § 12, og folketrygdfondloven § 6. Det foreslås presiseringer og endringer med i hovedsak følgende innhold:

- Norges Banks taushetsplikt skal ikke gjelde overfor Finansdepartementet, Etikkrådet eller enkelte internasjonale organisasjoner
- Finansdepartementet og Etikkrådet pålegges tilsvarende taushetsplikt som følger av sentralbankloven for Norges Bank
- Folketrygdfondets taushetsplikt utvides slik at den omfatter forretningsmessige opplysninger i sin alminnelighet og ikke kun opplysninger det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde
- Finansdepartementet pålegges tilsvarende taushetsplikt som følger av folketrygdfondloven for Folketrygdfondet
- Finansdepartementet pålegges tilsvarende taushetsplikt som følger av finanstilsynsloven for Finanstilsynet

Det foreslås at endringene skal gjelde fra den tid Kongen bestemmer og at Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

2 Forslag om at Norges Bank uten hinder av lovpålagt taushetsplikt skal kunne gi informasjon til Etikkrådet, departementet og enkelte internasjonale organisasjoner

2.1 Gjeldende rett

I tillegg til den alminnelige taushetsplikten som gjelder for forvaltningen, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 13, er Norges Bank underlagt en særskilt taushetsplikt i medhold av sentralbankloven § 12. Etter denne bestemmelsens første ledd plikter ”(e)nhver som utfører tjeneste eller arbeid for banken, (...) å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om bankens eller andres forretningsmessige forhold eller om noens personlige forhold.”

Taushetspliktbestemmelsen er blitt praktisert slik at den også omfatter oppgavene med den operasjonelle forvaltningen av Statens pensjonsfond utland som Norges Bank er tillagt etter lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 annet ledd.

Det følger av sentralbankloven § 12 annet ledd at taushetsplikt etter første ledd ikke gjelder overfor Finanstilsynet eller overfor andre EØS-staters sentralbanker. Det er uklart om unntaket som gjelder andre EØS-staters sentralbanker kan tolkes slik at det omfatter andre relevante myndighetsorganer og organisasjoner, jf. drøftelsen av tilsvarende spørsmål når det gjelder Finanstilsynets taushetsplikt nedenfor under avsnitt 6.

Taushetsplikten etter første ledd gjelder heller ikke overfor Økokrim ved oversendelse av opplysninger i henhold til § 18 i lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (hvitvaskingsloven).

Taushetsplikten gjelder ikke meddelelser om bankens forretningsmessige forhold som hovedstyret eller noen som har fullmakt fra hovedstyret, gir på vegne av banken, jf. § 12 fjerde ledd.

Sentralbankloven § 12 tredje ledd fastslår at bestemmelsene i forvaltningsloven § 13 annet og tredje ledd og § 13a til § 13e får anvendelse. Forvaltningsloven § 13 b nr 5 gir regler om adgangen et forvaltningsorgan har til å gi opplysninger underlagt taushetsplikt til andre forvaltningsorgan. Det framgår av bestemmelsen at taushetsplikten etter forvaltningslovens § 13 ikke er til hinder for at et forvaltningsorgan bl.a. kan gi andre forvaltningsorgan opplysninger ”som det er nødvendig å gi for å fremme avgiverorganets oppgaver etter lov, instruks eller oppnevningssgrunnlag”. Bestemmelsene innebærer at Norges Bank kan gi opplysninger underlagt taushetsplikt til Finansdepartementet og Etikkrådet i den grad dette er nødvendig for at Norges Bank skal kunne løse sine lovpålagte oppgaver.

2.2 Finansdepartementets vurderinger og forslag

Norges Bank vil regelmessig ha behov for å informere departementet om fortrolige forhold som omfattes av Norges Banks taushetsplikt i medhold av forvaltningsloven § 13 og sentralbankloven § 12. Det vises her særlig til at Norges Banks oppgaver blant annet omfatter å være utøvende og rådgivende organ for penge-, kreditt- og valutapolitikken, jf. sentralbankloven § 1 første ledd annet punktum, samt til bankens rolle i den operative forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, jf. lov om Statens pensjonsfond § 2 annet ledd. Dersom banken mener det er behov for tiltak av penge-, kreditt-, og valutapolitisk karakter av andre enn banken, skal banken underrette departementet om dette, jf. sentralbankloven § 3, annet ledd. Videre skal alle bankens beslutninger i saker av særlig viktighet først forelegges Finansdepartementet, se sentralbankloven § 2, annet ledd. Norges Bank, som formell eier og ansvarlig for arbeidet med å ivareta Statens pensjonsfond utlands eierrettigheter, vil dessuten løpende motta informasjon som del av forvaltningen som vil kunne være relevant for Etikkrådets arbeid.

Det følger av mandat fastsatt av departementet 8. november 2010 for forvaltningen av SPU at ansvarlig investeringsvirksomhet skal være en integrert del av forvaltningen og at den skal være i samsvar med retningslinjene for observasjon og utelukkelse (fastsatt av Finansdepartementet 1. mars 2010). For å identifisere selskaper med virksomhet som kan være i strid med disse retningslinjene er det opprettet et uavhengig råd - Etikkrådet - som overvåker porteføljen løpende. Etikkrådet gir tilrådinger til Finansdepartementet om for eksempel å utelukke selskaper fra fondets investeringsunivers på grunn av handlinger eller unnlatelser som strider mot kriteriene i fondets retningslinjer.

Av retningslinjene for observasjon og utelukkelse § 6 framgår det blant annet at det jevnlig skal avholdes møter mellom Finansdepartementet, Etikkrådet og Norges Bank for å utveksle informasjon om arbeid med eierskapsutøvelse og Etikkrådets overvåking av porteføljen, og at Etikkrådet kan be Norges Bank om opplysninger om hvordan konkrete selskaper er håndtert i eierskapsutøvelsen og om andre forhold som vedrører disse selskapene.

Norges Banks hovedstyre, eller noen som har fullmakt fra hovedstyret, kan gi opplysninger om bankens forretningsmessige forhold i medhold av sentralbankloven § 12 fjerde ledd. Denne bestemmelsen sammenholdt med forvaltningsloven § 13 b nr 5, som åpner for at Norges Bank kan gi andre forvaltningsorgan opplysninger ”som det er nødvendig å gi for å fremme avgiverorganets oppgaver etter lov, instruks eller oppnevningsgrunnlag”, dekker etter Finansdepartementets syn i all hovedsak Norges Banks behov for å kunne gi departementet og Etikkrådet informasjon som er taushetsbelagt. For å unngå tvil om at Norges Bank også skal kunne gi opplysninger som er taushetsbelagt, for eksempel om andres forretningsmessige forhold, og som ikke er omfattet av unntaket i forvaltningsloven § 13 b nr 5 bør det imidlertid framgå av sentralbankloven at Norges Bank kan gi informasjon til Finansdepartementet og Etikkrådet uten hinder av lovpålagt taushetsplikt.

Departementet foreslår også lovendringer som skal klargjøre at Norges Bank uten hinder av lovpålagt taushetsplikt kan gi opplysninger til enkelte internasjonale organisasjoner

som Norges Bank er medlem av eller samarbeider med. Det gjelder for eksempel Bank for International Settlement (BIS), samt de europeiske tilsynene i banksektoren, nasjonalt og på EU-nivå innen EØS-området. Internasjonal økonomi er sammenvevet, og situasjonen i andre land vil raskt kunne påvirke situasjonen i Norge. I takt med utviklingen av internasjonal økonomi har det internasjonale samarbeidet utviklet seg mye de siste årene. Et viktig område er utviklingen av makrotilsyn i banksektoren og samordningen med det tradisjonelle banktilsynet. Det samarbeides mer og tettere også mellom sentralbanker og finanstillsynsmyndigheter om regulering og krisehåndtering i banksektoren. Det kan oppstå behov for å kunne utveksle opplysninger – også taushetsbelagte – for eksempel i en bankkrisesituasjon. En slik adgang for Norges Bank til å gi opplysninger er et naturlig motstykke til den adgangen Finanstillsynet har etter finanstillsynsloven § 7 til å gi taushetsbelagte opplysninger til andre myndigheters sentralbanker.

På denne bakgrunn foreslås det endringer i sentralbankloven slik at Norges Bank kan gi informasjon som er underlagt taushetsplikt til henholdsvis Finansdepartementet, Etikkrådet og internasjonale organisasjoner som Norges Bank samarbeider med eller er medlem av. Det vises til forslaget til endring i sentralbankloven § 12 annet ledd første punktum.

3 Forslag om utvidelse av Folketrygdfondets taushetsplikt om forretningsmessige forhold

3.1 Gjeldende rett

Folketrygdfondloven § 6 første ledd annet punktum gjør forvaltningslovens regler om taushetsplikt (jf. forvaltningsloven § 13 flg.) gjeldende for Folketrygdfondets tillitsvalgte, ansatte og andre som utfører tjeneste eller arbeid for selskapet. Folketrygdfondets ansatte mv. er således underlagt den samme taushetsplikten som gjelder generelt i offentlig forvaltning. Henvisningen til forvaltningslovens taushetspliktbestemmelser medfører at opplysninger om forretningsforhold er underlagt taushetsplikt kun i den utstrekning ”det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår”, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2.

Det framgår av Folketrygdfondloven § 6 første ledd tredje punktum at taushetsplikten ikke gjelder overfor departementet.

Forskrift 17. oktober 2008 nr. 1119 til offentleglova (offentlegforskrifta) § 1 tredje ledd bokstav b slår fast at offentleglova ikke gjelder for ”dokument knytte til formuesforvaltning hos rettssubjekt som har slik forvaltning som foremål”.

3.2 Finansdepartementets vurderinger og forslag

Folketrygdfondet forvalter motverdien av den delen av Statens pensjonsfond som omtales som ”Statens pensjonsfond Norge”, jf. lov om Statens pensjonsfond § 2 tredje ledd og § 7. Formålet med virksomheten er å oppnå høyest mulig avkastning på kapitalen i Statens pensjonsfond Norge. Folketrygdfondet driver dermed en virksomhet av forretningsmessig

karakter som avviker i betydelig grad fra tradisjonell forvaltningsvirksomhet. Dette har gitt seg utslag i at forvaltningsloven, med unntak av reglene om inhabilitet og taushetsplikt, ikke er gjort gjeldende for selskapet.

Etter mønster fra andre særlovselskaper, som for eksempel Innovasjon Norge og Norfund bør taushetsplikten tilpasses virksomheten som drives. Regelverket bør legges til rette slik at Folketrygdfondet best mulig skal kunne løse sitt lovpålagte oppdrag som kapitalforvalter

Forretningsforbindelser og andre Folketrygdfondet har kontakt med må kunne gi opplysninger til Folketrygdfondet i tillit til at opplysningene ikke blir kjent for uvedkommende.

Folketrygdfondets behov for skjerming mot innsyn i selskapets forretningsmessige forhold er i dag delvis ivarettatt ved at offentleglova ikke gjelder for dokumenter knyttet til Folketrygdfondets formuesforvaltning, jf. offentlegforskrifta § 1 tredje ledd bokstav b. Unntaket fra lovens virkeområde gjelder imidlertid bare så lenge dokumentet befinner seg hos Folketrygdfondet. Unntaket omfatter videre ikke dokumenter som berører andre sider ved driften, for eksempel dokumenter knyttet til innkjøp, leie- og lønnsforhold. Etter Finansdepartementets syn bør taushetsplikten derfor utvides til å omfatte både egne og andres forretningsmessige forhold i sin alminnelighet, og ikke kun i den utstrekning ”det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.” Med forretningsmessige forhold menes også ”tekniske inntretninger og framgangsmåter” slik dette tolkes etter forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at taushetsplikten for Folketrygdfondets ansatte mv. utvides slik at den omfatter Folketrygdfondets egne og andres forretningsmessige forhold.

Det framgår av folketrygdfondloven § 6 første ledd tredje punktum at Folketrygdfondets taushetsplikt ikke gjelder overfor departementet. Dette bør også gjelde for den utvidede taushetsplikten som foreslås her.

Det vises til forslag til endring i § 6 første ledd og § 6 nytt annet ledd i folketrygdfondloven.

4 Forslag om taushetsplikt for departementet og Etikkrådet når de mottar taushetsbelagte opplysninger fra Finanstilsynet, Norges Bank og Folketrygdfondet

4.1 Gjeldende rett

Forvaltningsloven § 13 første ledd fastslår at: ”(e)nhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om: 1) noens personlige forhold, eller 2) tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som

opplysningen angår”. Bestemmelsen gjelder for forvaltningen i sin alminnelighet, og denne taushetsplikten gjelder således for ansatte mv. i Finansdepartementet, Etikkrådet, Finanstilsynet og Norges Bank.

Ansatte mv. i Finanstilsynet og Norges Bank er i medhold av bestemmelser i henholdsvis finanstilsynsloven og sentralbankloven i tillegg underlagt særskilte regler om taushetsplikt som er mer omfattende enn taushetsplikten som følger av forvaltningsloven § 13 flg.

Taushetsplikten etter finanstilsynsloven § 7 gjelder opplysninger om en ”kundes forhold”. Begrepet ”kunde” i finanstilsynsloven § 7 antas å omfatte enhver fysisk eller juridisk forretningsforbindelse av en institusjon underlagt tilsyn av Finanstilsynet. Bestemmelsen pålegger en videre taushetsplikt enn det som følger av forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2. Det vises her til at det etter finanstilsynsloven § 7 ikke er vilkår om at opplysningene skal angå ”tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold”. Dette innebærer at eksempelvis opplysninger om privatkunder omfattes. Videre oppstiller ikke bestemmelsen noe krav om at hemmelighold må være av konkurransemessig betydning.

Sentralbankloven § 12 gjelder enhver opplysning knyttet til ”bankens eller andres forretningsmessige forhold eller noens personlige forhold”. Bestemmelsens begrep ”noens personlige forhold” skal tolkes i samsvar med forvaltningsloven § 13 første ledd nr 1, jf. uttalelser i NOU 1983: 39 Lov om Norges Bank og pengevesenet s. 374. Bestemmelsen går imidlertid videre enn taushetsplikten som følger av forvaltningsloven, da taushetsplikten omfatter bankens eller andres forretningsmessige forhold i alminnelighet, ikke kun ”tekniske innretninger og framgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det av hensyn til den opplysningen angår, vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde”.

4.2 Finansdepartementets vurderinger og forslag

4.2.1 Finansdepartementets taushetsplikt

Når opplysninger underlagt særskilt taushetsplikt hos Finanstilsynet eller Norges Bank blir gitt til Finansdepartementet, oppstår spørsmålet om hvilken taushetsplikt som gjelder for disse opplysningene hos Finansdepartementet. Problemstillingen kan for eksempel komme på spissen ved at noen ber Finansdepartementet om innsyn i et dokument oversendt fra Finanstilsynet eller Norges Bank med slike opplysninger.

En tilsvarende problemstilling som den som er nevnt i avsnittet ovenfor, vil kunne oppstå for opplysninger som Folketrygdfondet gir til Finansdepartementet underlagt den utvidede taushetsplikten som foreslås i avsnitt 3 ovenfor.

Det følger av offentleglova § 29 første ledd at det er organet som mottar et innsynskrav, som skal vurdere og avgjøre det. I Justisdepartementets Rettleiar til offentleglova, avsnitt 6.2.1 s. 76, gis det uttrykk for at det er rekkevidden av mottakerorganets taushetsplikt som er avgjørende for om opplysningene er unntatt fra innsyn etter offentleglova § 13 første ledd. Videre heter det at det må være særskilt fastsatt i de aktuelle bestemmelsene om

taushetsplikt for at den strengere taushetsplikten til avsenderorganet skal "følge med" når et dokument blir oversendt til et annet organ.

Verken finanstilsynsloven § 7 eller sentralbankloven § 12 pålegger etter sin ordlyd taushetsplikt for ansatte mv. i Finansdepartementet. Dersom forutsetningen i Justisdepartementets Rettleiar til offentleglova vist til i avsnittet ovenfor legges til grunn, så innebærer det at opplysninger, når de er oversendt til Finansdepartementet fra Finanstilsynet og Norges Bank, underlegges en taushetsplikt i medhold av forvaltningsloven § 13 flg. som etter omstendighetene kan være mindre omfattende enn det som gjaldt hos avgiverorganene. Det samme vil være tilfellet hvis Folketrygdfondet pålegges en mer omfattende taushetsplikt enn det som følger av forvaltningslovens bestemmelser, jf. forslaget til endring av folketrygdfondloven § 6 nevnt i avsnitt 3 ovenfor.

Dersom Finansdepartementet i medhold av offentleglova må gi innsyn i opplysninger som er undergitt særskilt taushetsplikt i avgiverorganet, vil dette etter departementets vurdering gi resultater som ikke er egnet til å ivareta hensynene bak den utvidede taushetsplikten på en god måte.

Det framgår av forarbeidene til finanstilsynsloven § 7 (se Ot.prp. nr. 2 (1985-86) avsnitt 8.12.8) at den mer omfattende taushetsplikten for en "kundes forhold" som gjelder for Finanstilsynets tjenestemenn, må ses i sammenheng med reglene om taushetsplikt som gjelder for bankene. Banker og andre finansinstitusjoner behandler og oppbevarer en omfattende mengde opplysninger, herunder personsopplysninger, om sine kunder. Det er av betydning for tilliten til finansinstitusjonene at kunder kan overlate midler til, og kjøpe tjenester fra dem, uten fare for at informasjon tilflyter konkurrenter, media eller andre. Sivilombudsmannen har i januar 2011 i en avsluttet sak om dokumentinnsyn (Sivilombudsmannens sak 2010/1876) gitt uttrykk for at den nære sammenhengen mellom finansinstitusjonenes taushetsplikt og den taushetsplikt Finanstilsynet er underlagt, tilsier at bestemmelsene tolkes likt. Saken gjaldt spørsmål om en avis kunne få innsyn i kundeopplysninger en bank hadde oversendt til Finanstilsynet. Finansdepartementet fikk medhold i at det var riktig å opprettholde Finanstilsynets vedtak om at det ikke skulle gis innsyn. Dette er etter Finansdepartementets syn i tråd med standpunktet om at den strengere taushetsplikten bør "følge med" når opplysninger gis fra Finanstilsynet til Finansdepartementet.

Den strengere taushetsplikten som gjelder for Norges Bank, jf. avsnitt 4.1 ovenfor, har sammenheng med at Norges Bank i medhold av sentralbankloven § 1 annet ledd annet punktum kan utføre alle former for bankforretninger og banktjenester til fremme av sine formål. Det framgår av forarbeidene til sentralbankloven, se NOU 1983: 39 Lov om Norges Bank og pengevesenet s. 373-374 at man derfor anså det for naturlig at banken ble underlagt like strenge taushetspliktbestemmelser som det øvrige bankvesen. Videre ble her vist til at sentralbanken burde ha taushetsplikt om opplysninger som banken mottar fra andre institusjoner i egenskap av å være sentralbank, for eksempel fra andre statsbanker, kredittinstitusjoner m.v., samt taushetsplikt om egne forhold.

Det vises videre til det som er sagt ovenfor i avsnitt 3.2 om begrunnelsen for å utvide Folketrygdfondets taushetsplikt utover det som følger av taushetsplikten etter forvaltningsloven § 13 flg.

En mindre omfattende taushetsplikt hos Finansdepartementet vil videre kunne hindre en god og åpen informasjonsutveksling, enten fordi myndighetsorganer med særskilt taushetsplikt finner det problematisk å gi opplysninger videre til departementet, eller fordi private parter blir mer tilbakeholdne med å oppfylle sin opplysningsplikt ovenfor Finanstilsynet, eller begrenser den informasjonen de gir til Norges Bank eller Folketrygdfondet, fordi de frykter at informasjonen vil kunne komme på avveie når den ikke beskyttes av en like omfattende taushetsplikt i Finansdepartementet. Dette vil kunne virke negativt inn på de nevnte institusjonenes evne til å utføre sine lovpålagte oppgaver.

Etter Finansdepartementets vurdering er det på denne bakgrunn behov for lovendringer som fjerner usikkerhet knyttet til hvorvidt opplysninger som er undergitt taushetsplikt i Norges Bank og Finanstilsynet, samt Folketrygdfondet gitt lovendringen foreslått i avsnitt 3 ovenfor, vil være undergitt en tilsvarende omfattende taushetsplikt dersom de gis til Finansdepartementet.

Det vises til forslaget til endring av finanstilsynsloven § 7 første ledd, sentralbankloven § 12 første ledd nytt annet punktum og folketrygdfondloven § 6 nytt annet ledd nedenfor.

4.2.2 Etikkrådets taushetsplikt

Det vises til forslaget om utvidelse av Finansdepartementets taushetsplikt i avsnitt 4.2.1 ovenfor. Når Etikkrådet får opplysninger fra Norges Bank underlagt taushetsplikt etter sentralbankloven, bør medlemmer av Etikkrådet av samme grunner ha en tilsvarende taushetsplikt som den som gjelder for Norges Bank.

Det vises til forslaget til endring av sentralbankloven § 12 første ledd nytt annet punktum nedenfor.

5 Finanstilsynets adgang til å gi opplysninger til relevante tilsynsmyndigheter innen EU/EØS uten hinder av lovpålagt taushetsplikt

Det framgår av finanstilsynsloven § 7 første ledd tredje punktum at taushetsplikten som pålegges Finanstilsynets tjenestemenn mv i medhold av finanstilsynsloven § 7 første ledd samt etter forvaltningslovens bestemmelser ikke gjelder overfor blant annet "[...] andre EØS-staters sentralbanker eller tilsynsmyndigheter som fører tilsyn som nevnt i § 1 første ledd nr. 1-6, nr. 9, 10, 14 eller nr. 18, eller tilsyn med forvaltningsselskap for verdipapirfond." Unntaket som innskrenker taushetsplikten overfor tilsynsmyndigheter i andre EØS-land kom inn i loven ved lov 20. desember 1996 nr 89 om endringer i lov av 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (Kredittilsynet) (EØS-tilpasning) og lov av 15. juli 1949 nr. 1 om Norges Kommunalbank m.m. Med hjemmel i finanstilsynsloven § 7 første ledd femte og sjette punktum er det for øvrig gitt i forskrift 30. november 1998 nr. 1102 om utveksling

av opplysninger med tilsynsmyndigheter fra land i og utenfor EØS-området gitt nærmere regler om Finanstilsynets utveksling av opplysninger underlagt lovpålagt taushetsplikt med andre lands tilsynsmyndigheter.

Bakgrunnen for innskrenkingen av taushetsplikten nevnt ovenfor er å legge til rette for at norske tilsynsmyndigheter kan utveksle opplysninger med relevante tilsynsmyndigheter innen EU/EØS, noe som kan anses som en forutsetning for et vel fungerende finansielt tilsyn i hele EØS-området.

Fra 1. januar 2011 er det i EU etablert et nytt europeisk tilsynssystem på finansmarkedsområdet med formål å styrke tilsynet med hele den europeiske finanssektoren og bedre forutsetningene for finansiell stabilitet. Det nye tilsynssystemet er basert på en todeling. European Systemic Risk Board (ESRB) – ”Risikorådet” – har ansvaret for makroovervåking av systemrisiko på hele det europeiske finansmarkedet, mens tre europeiske finanstilsynsmyndigheter driver tilsyn på mikronivå innen bank (European Banking Authority, EBA), forsikring og pensjon (European Insurance and Occupational Authority, EIOPA) og verdipapirmarkedet (European Securities and Markets Authority, ESMA).

Finanstilsynsloven § 7 første ledd tredje punktum åpner etter sin ordlyd som nevnt for utveksling av opplysninger underlagt lovpålagt taushetsplikt med ”andre EØS-staters [...] tilsynsmyndigheter”. Etter Finansdepartementets syn tilsier de samme hensynene som innebærer at Finanstilsynets skal ha adgang til å utveksle opplysninger underlagt lovpålagt taushetsplikt med andre EØS staters tilsynsmyndigheter, at denne innskrenkingen av taushetsplikten også bør gjelde overfor de nye, europeiske tilsynsorganene nevnt i avsnittet ovenfor. I lys av at dette, samt av at disse organene neppe kan anses som ”uvedkommende” i forhold til Finanstilsynets taushetsplikt etter finanstilsynsloven § 7 første ledd første punktum, er Finansdepartementet av den oppfatning at bestemmelsen henvisning til ”andre EØS-staters [...] tilsynsmyndigheter” i dag må anses for å omfatte de nye europeiske tilsynsorganene. Finansdepartementet har på denne bakgrunn kommet til at det ikke er behov for lovendring på dette punktet.

6 Ikraftttredelse og overgangsregler

Etter departementets syn bør det overlates til Kongen å avgjøre når lovendringene skal tre i kraft. Kongen bør videre gis myndighet til å fastsette overgangsregler, hvis det skulle vise seg å være behov for dette.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til endringer i sentralbankloven, finanstilsynsloven og folketrygdfondloven antas ikke å ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

8 Utkast til lov om endringer i finanstilsynsloven, sentralbankloven og Folketrygdfondloven

I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finanstilsynsloven) gjøres følgende endring:

§ 7 første ledd skal lyde:

Tilsynets styremedlemmer og tjenestemenn, herunder personer som nevnt i § 2 femte ledd, har taushetsplikt overfor uvedkommende om det som de får kjennskap til i sitt arbeid om en kundes forhold. De må heller ikke gjøre bruk av det i ervervsvirksomhet.

Taushetsplikten etter denne bestemmelse og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor Norges Bank, andre EØS-staters sentralbanker eller tilsynsmyndigheter som fører tilsyn som nevnt i § 1 første ledd nr. 1-6, nr. 9, 10, 14 eller nr. 18, eller tilsyn med forvaltningsselskap for verdipapirfond. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at Finanstilsynet gir opplysninger til børs med tillatelse etter lov 17. november 2000 nr. 80 om børsvirksomhet m.m. § 2-1, verdipapirregister med tillatelse etter lov 5. juli 2002 nr. 64 om registrering av finansielle instrumenter § 3-1 eller oppgjørssentral med tillatelse etter lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 6-1, om forhold som er nødvendig for utførelsen av disse institusjonenes lovbestemte oppgaver. Departementet kan gi regler om at taushetsplikten ikke skal gjelde overfor tilsynsmyndigheter fra annet enn EØS-land når disse fører tilsyn som nevnt i tredje punktum. Departementet kan gi nærmere regler om Finanstilsynets utveksling av opplysninger med de myndigheter og organer taushetsplikten ikke gjelder overfor. *Taushetsplikt etter denne bestemmelsen og forvaltningslovens bestemmelser gjelder også for personer og institusjoner utenfor Finanstilsynet som mottar opplysninger underlagt lovpålagt taushetsplikt fra Finanstilsynet.*

II

I lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) gjøres følgende endringer:

§ 12 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Taushetsplikt etter denne bestemmelsen gjelder også for enhver som utfører tjeneste eller arbeid for departementet og Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland, når departementet eller Etikkrådet mottar opplysninger som nevnt i første punktum.

§ 12 annet ledd første ledd punktum skal lyde:

Taushetsplikt etter foregående ledd og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor departementet, Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland, Finanstilsynet, andre EØS-staters sentralbanker eller banktilsynsmyndigheter, eller internasjonale organisasjoner som Norges Bank er medlem av eller samarbeider med.

III

I lov 29. juni 2007 nr. 44 om Folketrygdfondet gjøres følgende endringer:

§ 6 overskriften skal lyde:

Forholdet til annen lovgivning, *taushetsplikt mv.*

§ 6 første ledd skal lyde:

Forvaltningsloven gjelder ikke for Folketrygdfondet. Forvaltningslovens bestemmelser om *inhabilitet* gjelder likevel for Folketrygdfondets tillitsvalgte, ansatte og andre som utfører tjenester eller arbeid for Folketrygdfondet.

§ 6 nytt annet ledd skal lyde:

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Folketrygdfondet, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det vedkommende i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om Folketrygdfondets eller andres forretningsmessige forhold eller om noens personlige forhold. Taushetsplikten gjelder ikke overfor departementet. Tilsvarende taushetsplikt som følger av første punktum gjelder enhver som utfører tjeneste eller arbeid for departementet. Forvaltningsloven § 13 annet og tredje ledd og § 13 a til § 13 e får anvendelse.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

V

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelser skal tre i kraft til ulik tid.

Kongen kan gi overgangsbestemmelser.